

«8. MAI»

Kristiansund N.

Box 41

Utgiver og redaktør
Nils VikdalForretningsfører
Per KvendbøKontor: Fløyveien 25 — Telefon 1330
Abonnementspris kr. 12.— pr. år

De som svek sitt hellige kald

Professor Joseph Klausner ved det hebraiske universitet i Jerusalem har skrevet en bok om Jesus fra Nazareth. Den ble opprinnelig skrevet på hebraisk, men senere oversatt til verdensspråkene tysk og engelsk. Vi skal ikke her innlate oss på noen omtale av boken, men bare ta ut noen aktuelle linjer av den:

«For Jesus betød den politiske makt intet: Giv keiseren, hva keiserens er, og Gud, hva Guds er d.v.s. det lønner seg ikke å kjempe for den politiske frihet mot romernes undertrykkelse av folkets politiske selvstendighet. Hva skader det, at man betaler keiseren tribut, når man bare lever i fred med Gud, den evige.»

Vi kom til å tenke på disse ord, da vi leste meddelelsen om at ledende personligheter innen den franske og tyske protestantisme på et møte i Speyer hadde besluttet at der straks skal opprettes et tysk-fransk broderråd, som skal gi uttrykk for de to kirkers politiske ansvar og fremme en tysk-fransk tilnærming. En spesiell søndag skal vies til dette.

Vi har vanskelig for å få disse to ting til å stemme. Jesus fra Nazareth sa jo: Mitt rike er ikke av denne verden. Og for ham var det ikke den politiske makt, men det levende liv med Gud som var hovedsaken. I dag vil kirken ha makt, ikke bare over menneskesjelene, men også makt i samfunnet. Men er det ikke nettopp derfor, at kirken er kommet i forfall og den levende religiøsitet er blitt hjemløs? Vi tror å kunne si med kyrkoherden V. Vailberg i hans nettopp utkomne bok «Kristendommens fortid — nåtid — framtid»: «Tiden er gamal, allting er færdigt, in-tressenas tid är forbi, nuet nästan livløst, man väntar nästen ureflektära det «oundvikliga».

Skulle ikke dette mane til ettertanke, hvis man da vil se livet som noe mer enn kampen om de materielle goder? Og nå kommer vi dithen, som vi har siktet. De uendelige partistridene og splittelsene innen vår egen såkalte kristenhet er tegn på forfall. Herhjemme begynte det lenge før okkupasjonen, og det fortsatte under okkupasjonen, nettopp fordi kirkens ledere tok parti i en verdslig strid og bidrog til å øke dens bitterhet. Det var, som om det forpaktet Jesus fra Nazareth for sin egen sak, for sin verdslige makt, ja selv for en i høy grad religionstiedilg stats sak, og det kunne jo ikke annet enn å føre til hat og ondskap. Og denne kamp fra kirkens menn var konsekvent og uforsønlig. En av dem, som har tolket dette tidsfenomen, sier det slik: «Det å være konsekvent ond er en stor egenskap, det skal karakter til det.» Men denne karakter er ikke i overensstemmelse med den lære som Jesus fra Nazareth prediket, og derfor kom også forfallet slik som det ble uttrykt i det beryktede skrift «Folkedommen over NS», som betegnende nok først ble offentliggjort i tidsskriftet med det krevende navn «For Kirke og Kultur». Denne religiøse svikt under okkupasjonen og den hatfyete forkyndelse under folkeforfølgelsen etter okkupasjonens opphør står som en skamstøtte over kirkens virksomhet. Prestene preket hat og fordømmelse, og de unnså seg ikke for i egenskap av såkalte fengselsprester — enkelte endog med pistol i beltet — å håne og på forhånd dømme til døden de arme og forsultede fanger. Vi kjenner dem. De går ennå omkring som den arme statskirkes tjenere, og de våger endog å lese Fader vår uten å blues. Forstå det, de som kan.

At presteskapets sterkt begrensede religiøse viten får bære hovedskylden er en sak for seg. Den har i all kirkestrid, og i all forfølgelse med bål og brann vært både årsak og virkning, men det ser ikke ut til, at hverken advarsler eller det stigende forfall vekker til handling.

Imens lever de forfulgte NS-folkene sitt eget religiøse liv. Mens de satt i konsentrasjonsleirene, måtte de sette ut vakter for å unngå forulempning av makthavernes bødler. Det minnet ofte om beretningene fra de romerske kristnes katakombetilværelse. Mange har senere, når de kom ut igjen i det opprevne og viljeløst vimrende samfunn tatt avskjed med statskirken. Enkelte har funnet sin plass i andre religiøse samfunn, som er mer i samsvar med den lære, som Jesus fra Nazareth forkynte. De fleste nøyer seg med sitt lønnekammer og kjemper der tilgivelsens og forsonlighetens strid etter Bergpredikens ord. Men de har lært de bitre opplevelsers smerte å kjenne og de kan si med Johann Edfeldt:

Smärtan är en skulptör, större än Fidias-formar av skuggor och blod, saknadens monument.

Vi er nådd fram gjennom fem borgerkrigsår, hvor bare enkelte av kirkens menn har våget å tale Erkebispens midt imot. Om det etterhånden kommer flere som våger det, vet vi ikke, men vi frykter for at det er for sent. De fleste glemte kjærlighetens evangelium og Jesus fra Nazareths bud «Dømmer ikke forat I selv ikke skal fordømmes» dengang, da det var behov for et myndige ord. Og derfor må vi andre, vi utstøtte, selv søke å praktisere det i liv og gjerning.